

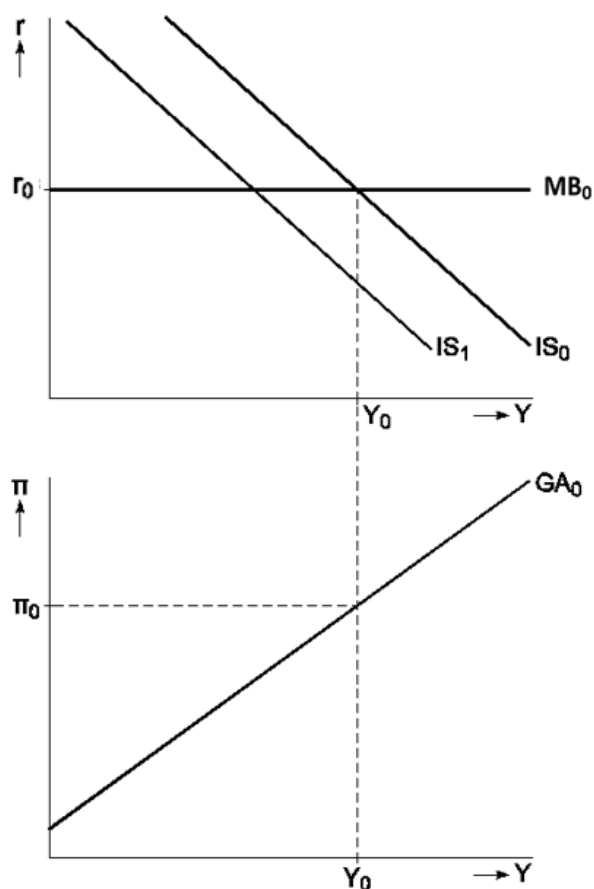
ECONOMIE ACADEMY

**Examenopgave
Vwo economie**

Voorbeeldopgave 1 IS-MB-GA-model

In een euroland staat de overheid voor enkele lastige keuzes. De begroting van de overheid is weliswaar in evenwicht, maar de staatsschuld komt dit jaar uit op 80% van het bbp en overtreft daarmee een norm van 60%. De president van het land wil bezuinigen om daarmee de staatsschuld terug te dringen. Het Economisch Adviesorgaan (EA) analyseert de gevolgen van het verkrappend begrotingsbeleid met het onderstaande model in figuur 1. Y is het reëel inkomen, r is de reële rente en π is de inflatie. In het model geldt dat $Y_0 =$ het productiepotentieel Y^* .

Figuur 1 IS-MB-GA model in het euroland

- 2p 1 Leg uit wat er gebeurt met het inkomen van het land als de overheid bezuinigt. Gebruik in je antwoord de multiplierwerking.

Het Economisch Adviesorgaan (EA) analyseert het nieuwe evenwicht en stelt dat de inflatie (π) zal dalen.

- 2p 2 Leg uit waarom de inflatie daalt.

- 2p 3 Leg de gevolgen uit van de dalende inflatie op de inflatieverwachtingen. Verklaar hoe de GA-curve en de MB-curve gaan verschuiven over de tijd.

De oppositie meent dat bezuinigingen leiden tot een te grote daling van het nationaal inkomen. De oppositie stelt dat juist het stimuleren van de economie ervoor zorgt dat de staatschuld als percentage van het bbp kan dalen.

2p **4** Leg de stelling van de oppositie uit.

De Centrale Bank bepaalt haar rentebeleid op basis een monetaire beleidsregel. De president van de centrale bank wil met het monetaire beleid voorkomen dat de bezuinigingen van de overheid leiden tot een sterk dalende inflatie. Daarom stelt zij voor om de rente meer aan te passen als de inflatie omlaag gaat.

2p **5** Verklaar waarom de economie hierdoor sneller terugkeert naar de potentiële productie.

Het EA adviseert de overheid om anticyclisch begrotingsbeleid te voeren. Bij een volgende daling van de economische groei wil zij de economie stimuleren door de uitgaven te verhogen of de belastingen te verlagen.

2p **6** Leg uit of verhoging van de uitgaven **of** een belastingverlaging het meest effectief is om de economie te stimuleren.

De president van de Centrale Bank stelt bij een persconferentie dat de aanpassing van de rente naast de benoemde gevolgen binnen het IS-MB-GA-model ook gevolgen heeft voor de lopende rekening. Hij stelt dat het saldo op de lopende rekening is verbeterd, waardoor de productie in het land is toegenomen.

2p **7** Leg uit hoe de renteverlaging van de Centrale Bank heeft geleid tot een verbetering van de lopende rekening.

ECONOMIE ACADEMY

Antwoorden

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

~~Vakregel 3.3: indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;~~

Voorbeeldopgave 1 IS-MB-GA-model

1 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de bezuinigingen dalen de bestedingen, hierdoor gaat Y omlaag, wat leidt tot een daling van het besteedbaar inkomen 1
- Dit leidt tot een daling van de consumptie en weer tot een daling van het inkomen Y (de multiplierwerking). Dit gaat door totdat de bestedingen gelijk worden aan het inkomen 1

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bij lagere bestedingen daalt de effectieve vraag 1
- Bij een lagere vraag zal bij dezelfde kosten er lagere prijzen gevraagd moeten worden. De inflatie zal dan afnemen (en lager zijn dan de inflatieverwachtingen) 1

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De inflatieverwachtingen gaan omlaag als de inflatie daalt. Nieuwe contracten worden gesloten voor lonen en prijzen gebaseerd op een lagere inflatie. Daardoor dalen reële lonen en prijzen en schuift de GA-curve naar beneden 1
- De centrale bank verlaagt de rente als de inflatie daalt (vanwege de monetaire beleidsregel): MB verschuift naar beneden. Dus neemt effectieve vraag toe via hogere consumptie en investeringen 1

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het verhogen van de overheidsuitgaven zorgt voor een toename van de bestedingen en van de productie. Hierdoor stijgt het inkomen waardoor het bbp stijgt 1
- Als het bbp harder stijgt dan de staatsschuld dan zal de staatsschuldquote dalen. 1

Vraag	Antwoord	Scores
5	<p>maximumscore 2</p> <p>Een voorbeeld van een juist antwoord is: Bij een dalende inflatie zal de rente meer dalen waardoor de besparingen sneller afgeremd worden / de bestedingen sneller gestimuleerd worden en de economie sneller in op het niveau van het productiepotentieel komt.</p>	
6	<p>maximumscore 2</p> <p>Overheidsbestedingen</p> <p>Een voorbeeld van een juist antwoord is: Overheidsbestedingen leiden tot een toename van de productie (en via de multiplierwerking tot een grotere toename van de productie). Een belastingverlaging leidt tot een toename van het netto inkomen, maar een deel van de belastingverlaging wordt gespaard. Hierdoor lekt een deel van de stimulans weg wat niet het geval is bij een toename van de overheidsbestedingen.</p>	
7	<p>maximumscore 2</p> <p>Een voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De MB-curve is naar beneden verschoven / de centrale bank heeft de nominale rente verlaagd. Dit zorgt voor een daling van de kapitaalinvloer waardoor de vraag naar de eigen munt daalt • Hierdoor is de wisselkoers gedeprecieerd waardoor producten goedkoper worden voor het buitenland. De export zal toenemen 	<p>1</p> <p>1</p>

~~Voorbeeldopgave 2 IS-MB-GA-model~~

8	maximumscore 2	Een voorbeeld van een juist antwoord is: Door de belastingverlaging stijgt het besteedbaar inkomen. Daardoor stijgt de consumptie. Daardoor nemen de totale bestedingen toe en stijgt het inkomen Y. De toename van de bestedingen (gegeven de rente) leidt tot een verschuiving van de IS-curve	
9	maximumscore 2	Een voorbeeld van een juiste berekening is: <ul style="list-style-type: none"> • De economie is initieel in het evenwicht (Y_0). Door de belastingverlaging nemen de bestedingen toe en wordt de output gap positiever. De geaggregeerde vraag in de economie is gestegen • Door de overtollige vraag zullen bedrijven de prijzen verhogen om aan deze vraag te kunnen voldoen. 	<p>1</p> <p>1</p>